

Рішення
спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Дмитро РОЗУМЕЙКО**, 1997 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2020 році Національний університет «Одеська юридична академія», здобув кваліфікацію: ступінь вищої освіти магістр, спеціальність «Право», працює посаді старшого викладача кафедри права Мелітопольського державного педагогічного університету ім. Б. Хмельницького, виконав акредитовану освітньо-наукову програму Національного університету «Одеська юридична академія», Міністерства освіти і науки України, м. Одеса (ОП 37284 Право (081 Право)).

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Національного університету «Одеська юридична академія», Міністерства освіти і науки України, м. Одеса, від 04.07.2025 року № 2082-10, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради **Ірини ДАВИДОВОЇ**, д.ю.н., професорки, професорки кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія»;

Рецензентів **Богдана ФАСІЯ**, к.ю.н., доцента, декана факультету судового та міжнародного права Національного університету «Одеська юридична академія»;

Наталії БААДЖИ, к.ю.н., доцентки, доцентки кафедри права інтелектуальної власності і патентної юстиції Національного університету «Одеська юридична академія»;

Офіційних опонентів **Георгія САМОЙЛЕНКО**, д.ю.н., професора, професора кафедри цивільного права Запорізького національного університету;

Віктора МАКОВІЯ, к.ю.н., професора, завідувача кафедри цивільно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ,

на засіданні «27» серпня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» **Дмитру РОЗУМЕЙКУ** на підставі публічного захисту дисертації «**Стартап: цивілістичні аспекти**» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано в Національному університеті «Одеська юридична академія», Міністерства освіти і науки України, м. Одеса.

Науковий керівник – **Євген ХАРИТОНОВ**, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що представлене дисертаційне дослідження є першим у вітчизняній науці цивільного права спеціальним дослідженням теоретичних та практичних проблем, що виникають у процесі створення та діяльності стартапів. Наукова новизна результатів дисертаційного дослідження підтверджується наступними висновками, рекомендаціями і пропозиціями.

у перше:

запропоновано авторське трактування терміна «стартап» як інноваційно спрямованої юридичної чи договірної формації, що на ранній фазі розвитку, за умов підвищеного ризику та браку ресурсів, зорієнтована на швидке масштабування бізнес-моделі, здебільшого забезпечується венчурним або грантовим фінансуванням і функціонує через спеціалізовані цивільно-правові, корпоративні та інтелектуально-правові механізми;

запропоновано новий правовий режим – «стартап-статус», що встановлює спеціальні умови цивільно-правового регулювання (спрощені процедури реєстрації, охорони інтелектуальної власності та залучення ризикового капіталу) і визначає критерії набуття і втрати такого статусу;

аргументовано необхідність доповнення положень Цивільного кодексу України нормами щодо регулювання діяльності стартап-проектів та концептуально окреслено структуру спеціального Закону України «Про стартапи»;

здійснено класифікацію договірних моделей, характерних для стартап-екосистеми, із виокремленням чотирьох функціональних груп: установчо-корпоративні угоди, венчурно-інвестиційні інструменти (SAFE, convertible notes), IP-угоди (ліцензійні, відчуження прав) та стимули персоналу (опціони, ESOP); визначено їх правову природу та роль у життєвому циклі стартапу;

систематизовано механізми охорони та комерціалізації інтелектуальної власності стартапів і вперше обґрунтовано потребу у спрощеній процедурі патентування для інноваційних проектів на ранніх стадіях із фіксованими пільговими зборами та скороченими строками експертизи.

удосконалено та дістало подальшого розвитку:

доведено, що свобода договору у стартап-проектах передбачає можливість конструювання нетипових правових формул (anti-dilution, tag-along, drag-along), які не суперечать імперативним нормам, але потребують легалізації через спеціальні норми цивільного законодавства;

критеріальний апарат стартапу (інноваційність, масштабованість, ризик, гнучкість, ресурсна обмеженість) конкретизовано як об'єктивні юридичні ознаки,

котрі повинні враховуватися при кваліфікації суб'єкта як стартапу в законі та в судовій практиці.

Запропонований комплекс нових теоретичних положень і практичних рекомендацій формує наукову основу для створення в Україні передбачуваного, гнучкого та інноваційно-орієнтованого цивільно-правового середовища, здатного забезпечити ефективне становлення і розвиток стартап-екосистеми.

Дисертація виконана українською мовою.

За змістом дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 10 наукових публікацій, у тому числі 3 статті, опубліковані у наукових періодичних фахових виданнях категорії «Б», перелік яких затверджено МОН України, 6 тез доповідей на наукових та науково-практичних конференціях та 1 розділ практичного посібника:

Розумейко Д. О. Специфіка договірного регулювання стартапів у системі цивільного права. *Держава та регіони*. 2024. Вип. 4 (86). С. 253–259.

Розумейко Д. О. Юридичні аспекти управління інтелектуальною власністю в екосистемі стартапі. *Право та державне управління*. 2024. Вип. 4. С. 387–393.

Розумейко Д. О. Адаптація цивільного права до викликів інноваційного середовища: стартапи як правовий феномен. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. Вип. 2. С. 455–459.

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили свої зауваження:

Ірина ДАВИДОВА, д.ю.н., професорка, професорка кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», зазначила, що робота цікава, актуальна, яку хочеться читати та перечитувати, дещо у Дмитра уточнювати, зазначила, що на засіданнях кафедри також було цікаво слухати, коли проходив фаховий семінар, тобто і теоретична, і практична складова, актуальність, новизна – це все взагалі не обговорюється, оскільки це не просто відповідає вимогам, а дуже відповідає вимогам, якщо так можна визначити. Вказала, що з самого початку тема не змінювалася – в 2020 році її як закріпили ще по попередній науково-дослідній темі, так і на нову вона перейшла. Підкреслила, що як ще тоді в

2020 році науковий керівник правильно підтримав, тому що зараз більше варіантів таких тем, а тоді ще на початку – а що там? Як воно буде виглядати? Оскільки не можна просто вузько розглядати об'єкт, суб'єкт, а потрібно більш широкий брати блок питань в комплексі з правом інтелектуальної власності. Підкреслила, що напевно якусь частку зіграла також і економічна освіта, оскільки так як є освіта та ще здобувач працював по спеціальності, то настільки інтерес склався до питань, які на межі права та економіки, забезпечення, регулювання – це один з елементів того, чого такий мікс гарний і вийшов, оскільки здобувач, який цікавиться різносторонніми питаннями, набагато кращий отримує результат, ніж коли тема звужується. Підкреслила, що дисертант тримався чудово, надавав розлогі відповіді. Висловила слова підтримки та констатувала, що буде голосувати «за», зазначила, що робота відповідає спеціальності, а Дмитро заслуговує на ступінь доктора філософії. Додала, що Дмитро виокремив дуже багато ще напрямів для подальшої роботи і після оприлюднення запису всі майбутні аспіранти зможуть взяти собі по одному для роботи.

Богдан ФАСІЙ, к.ю.н., доцент, декан факультету судового та міжнародного права Національного університету «Одеська юридична академія», критичні зауваження виклав у письмовій формі у наданій рецензії та оголосив під час виступу, у дискусії зазначив, що знає Дмитра ще зі студентських років і пам'ятає його прагнення до науки, коли він ще брав участь у студентських конференціях і ще тоді захоплювався цією темою і коли вже пішов в аспірантуру на кафедру цивільного права, то і продовжив цим займатися. Зазначив, що бачив старання здобувача, підкреслив, що це дійсно його тема, тому що «душа в нього до цієї тематики лежить» і це можна наглядно побачити в самій дисертаційній роботі, коли вже є досить великий та потужний результат, що показує на те, що всі ці роки були присвячені дослідженню вказаної тематики, національного законодавства та великий масив міжнародного, що для розвитку цивілістики є дуже позитивним. Констатував, що також буде голосувати «за», тому що дійсно Дмитро заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Наталія БААДЖИ, к.ю.н., доцентка, доцентка кафедри права інтелектуальної власності і патентної юстиції Національного університету «Одеська юридична академія», критичні зауваження виклала у письмовій формі у наданій рецензії та оголосила під час виступу, у дискусії зазначила, що дисертація Дмитра Олексійовича містить новаторські, глибоко пропрацьовані висновки, які мають значний потенціал для розвитку наукової думки у сфері цивільного права, вдосконалення практики правового регулювання інноваційної діяльності, вказала, що аргументованість та комплексність викладених положень

не викликає сумнівів та свідчить про високий рівень наукової зрілості здобувача, тому висловила думку, що автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право».

Георгій САМОЙЛЕНКО, д.ю.н., професор, професор кафедри цивільного права Запорізького національного університету, критичні зауваження виклав у письмовій формі у наданому відгуку та оголосив під час виступу, у дискусії зазначив, що аналізуючи роботу та публікації дисертанта, можна зазначити, що сам дисертант володіє науковим категоріальним апаратом, застосовує підходи та методи наукового пізнання на рівні, який висувається для робіт для здобуття ступеня доктора філософії. Вказав, що характеризуючи роботу, він для себе її охарактеризував як самостійну та завершену працю, наукову працю. Провів аналогію з будівлею як об'єктом нерухомості, зазначив, що бувають роботи, де під час аналізу науковці вказують, що «закладено фундамент», «закладено цеглини» тощо, проте зазначив, що представлено до захисту робота нагадує і фундамент, і стіни, і екстер'єр, і інтер'єр, тобто в ній запропоновано концептуальну модель розуміння стартапу як певного суб'єкта та учасника, тобто завдання стартапу з точки зору цивілістичних аспектів, підкреслив, що питання закриті, хоча не виключається можливість інших «екстер'єрів», «інтер'єрів» тощо, але концептуальна модель розроблена, запропонована науковій спільноті. Зазначив, що до того, що характеризує роботу: висновки, рекомендації, пропозиції, які мають необхідний рівень достовірності, про що зазначалося. Констатував, що на підставі зазначеного буде голосувати «за», тому що робота відповідає критеріям, в ній виконано наукове завдання, поставлене. Висловив думку, що робота заслуговує на схвалення, а її автор – Розумейко Дмитро Олексійович, заслуговує на присудження ступеня доктора в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Додатково додав, що йому імпонує в роботі те, що підхід, коли право не просто право, як регулятор, а коли право є формою економічних відносин, коли в такій зв'язці ми маємо дійсно ефект.

Віктор МАКОВІЙ, к.ю.н., професор, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ, критичні зауваження виклав у письмовій формі у наданому відгуку та оголосив під час виступу, у дискусії подякував дисертанту за зроблену роботу, вказав, що якщо вести мову про освітньо-наукову програму, то головною «червоною лінією» є наукова робота та атестаційний компонент – публічний захист, зазначив, що дисертант все зробив, досяг тих компетентностей, які визначені в цій освітньо-науковій програмі, та які були продемонстровані. Констатував, що теж буде голосувати «за» та закликав членів ради зробити так само.

Результати відкритого голосування:

«За» - 5 членів ради,

«Проти» - немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Дмитру РОЗУМЕЙКУ** ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова

разової спеціалізованої вченої ради

Ірина ДАВИДОВА